

Det fremgår af betænkningen, at bestemmelsen i § 1, stk. 3, ved affattelsen var tiltænkt et snævert anvendelsesområde. Det skyldes, at skader forvoldt ved overtrædelser, begået uden for den danske stat, som alt overvejende hovedregel måtte antages at savne tilknytning til Danmark og derfor naturligt faldt uden for ordningen. Hvor skadelidte har bopæl i Danmark eller har dansk indfødsret, kunne der dog efter omstændighederne forekomme tilfælde, hvor det ville være rimeligt at yde erstatning. Med henblik på disse tilfælde blev der med § 1, stk. 3, givet adgang til at yde erstatning under særlige omstændigheder.

Ifølge bestemmelsens motiver omfatter udtrykket »særlige tilfælde« navnlig de tilfælde, der er nævnt i straffelovens § 6, stk. 1, nr. 2 og 3, samt efter omstændighederne § 7 og § 8, stk. 1, nr. 4 og 5. Det tilføjes i motiverne, at bestemmelsen eventuelt også vil kunne anvendes på skadelidte, der i udlandet er ofre for terrorhandlinger.

Ved de nævnte bestemmelser fastlægges området for dansk jurisdiktionskompetence efter straffeloven. Straffelovens § 6, stk. 1, nr. 2 og 3 (nu § 6, nr. 2 og 3) vedrører handlinger foretaget på dansk fartøj, der befinder sig enten uden for nogen stats folkeretlig anerkendte område eller på fremmed folkeretlig anerkendt område. § 7 vedrører handlinger foretaget uden for den danske stat af personer med dansk indfødsret eller bopæl i denne. § 8 vedrører handlinger foretaget uden for den danske stat uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme. Bestemmelsens nr. 4 henviser til straffelovens § 183 a om kaping af luftfartøj. Nr. 5 vedrører handlinger omfattet af mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning.

Straffelovens § 8, stk. 1, nr. 5, havde ved affattelsen af offererstatningsloven i 1975 en i forhold til den gældende bestemmelse afvigende formulering, idet den vedrørte handlinger omfattet af konventionen til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed. Bestemmelsen fik sin nuværende affattelse ved lov nr. 322 af 4. juni 1986. Baggrunden for den ændrede formulering var et lovteknisk ønske om at have en generel bestemmelse om universel jurisdiktionskompetence i straffeloven, således at det ville blive muligt at ratificere fremtidige konventioner, som indebærer forpligtelse for Danmark til at skabe universel jurisdiktionskompetence, uden at skulle ændre straffeloven. Der er således ikke med den ændrede formulering sket nogen udvidelse af anvendelsesområdet for offererstatningslovens § 1, stk. 3, i forhold til denne bestemmelses forudsætninger.

Ved affattelsen af offererstatningslovens § 1, stk. 3,

blev det påpeget, at bestemmelsen også af andre end lovtekniske grunde måtte forventes at få et snævert anvendelsesområde. Sager efter § 1, stk. 3, ville således ofte være vanskelige at få tilstrækkeligt oplyst, idet man måtte forvente, at politianmeldelse ikke finder sted, eller at en eventuel politimæssig efterforskning kan være mindre anvendelig til brug for behandlingen af erstatningsspørgsmålet. Dette ville især kunne vanskeliggøre bedømmelsen af skadelidtes egen skyld og dermed beslægtede tilfælde.

Det måtte imidlertid efter det lovforberedende udvalgs opfattelse være en forudsætning for ydelse af erstatning, at sagen er tilstrækkeligt oplyst. I sådanne sager kunne der derfor være anledning til at søge oplyst, hvilke udenlandske ydelser, herunder statslig erstatning, lovovertrædelser havde eller ville give grundlag for.

Ved lov nr. 233 af 6. juni 1985 ændredes offererstatningsloven således, at skadelidte fik retskrav på erstatning fra staten, når lovens betingelser var opfyldt. Om baggrunden for denne ordning henvises til betænkning nr. 1019/1984 om retskrav på erstatning til ofre for forbrydelser og til lovforslaget, Folketingstidende 1984/85, tillæg A, sp. 1419.

Offererstatningslovens § 1, stk. 3, forblev uændret ved gennemførelsen af den nye ordning. Om baggrunden herfor anføres i motiverne, at § 1, stk. 3, i lighed med enkelte andre af lovens bestemmelser kun er tænkt anvendt i særlige tilfælde, hvor konkrete grunde taler for at yde erstatning. Derfor burde disse regler ikke ændres til retskravsregler, men i stedet være formuleret således, at staten *kan* yde erstatning.

6.2. Offererstatningskonventionen.

I den europæiske konvention af 24. november 1983 om erstatning til ofre for voldsforbrydelser er der fastsat en ordning, hvorefter den stat, på hvis territorium forbrydelsen er begået, som udgangspunkt er forpligtet til at yde erstatning til personer, der er statsborgere i de kontraherende stater. Kredsen af potentielt erstatningsberettigede bestemmes i konventionens artikel 1, stk. 1, som:

(a) »personer, der som en direkte følge af en forsætlig voldsforbrydelse har lidt alvorlig varig skade på legeme eller helbred«, og

(b) personer, som har mistet en forsørger, der er afgået ved døden som følge af en sådan forbrydelse«.

Konventionen er ratificeret af Danmark ved kgl. resolution af 21. september 1987, jf. bekendtgørelse nr. 41 af 20. april 1988. Konventionen er indtil videre ratificeret af Nederlandene, Luxembourg, Sverige,